

Siyaset, mafyalaşma, korku

HASAN BÜLENT KAHRAMAN

L 989 yılında Berlin Duvarı'nın yıkılmasından sonra ortaya çıkan yeni dünya düzeninin en önemli kavramlarından birisi mafyalaşmadır. Daha önceki sistemde devlet ekonomiyi ve siyasal yapıyı belli ölçülerde denetim altında tutu-

yordu ve bu, düzenin yeraltı güçlerine karşı bir kalkan işlevi görüyordu. Ulus devletin belli ölçülerde devre dışı kalması sonucunda ortaya çıkan ulusal ve uluslararası süreç, doğan boşlukların mafyalar tarafından doldurulmasına da yol açmıştır. Mafya kavramı burada 'İtalyan ailesi' anlamından çok uzaktır. Genel bir çözülme ve yozlaşmaya tekabül etmektedir. Bir yanıyla da sistem kuramama ve yönetilebilirlikten kopma olarak anlaşılabilir.

Sürecin, getirdiği özgül sorunların ötesinde işaret ettiği çok temel bir çıkmaz daha vardır. O da günümüz dünyasının en belirleyici olgularından birisi olan 'güvenlik' ya da 'güvensizlik'tir. Bilindiği üzere Ulrich Beck gibi düşünürler içinde yaşadığımız zaman parçasında kurulmuş toplumları 'risk toplumları' diye tanımlamamız ge-

rektiğini ırarla yinelerler. İnsanoğlu yaşadığı çok çeşitli tehlikelerden sonra kendisini çok ciddi bir güvensizlik içinde hissetmektedir. Çevre kirliliği, enerji kaynaklarının hızla tükenişi, virüsler, teknolojinin doğurduğu farklı sorunlar karşısında insan kendi varoluşuna dönük bir kaygı ve huzursuzluk yaşamaktadır. Bu tedirginlik onun evrende kendisine biçtiği anlamı sorgulamasına, benliğini ve varoluşunu yeniden kurgulamasına yol açmaktadır.

Beck'ten de yararlanan, örneğin Anthony Giddens gibi düşünürler ise bu ortamın ancak oluşturulacak yeni bir siyaset anlayışı ve yapısıyla aşılabileceği kanısındadır. 'Sağın ve Solun Ötesinde' tanımlanacak yeni siyaset 'antipolitik' çağın sorunlarına yanıt üretmekle yükümlüdür. Ama elbette bu çağın verimlerinden hareket etmek zorundadır. Aksi takdirde siyaset bütün bütüne devre dışı kalacaktır. Temel yönetim aracı olan siyasetin atılacağı krizin büyümesine yol açacaktır. Yaşanan bunalımın ve güvensizlik ortamının en güçlü nedenlerinden birisi olan mafyalaşma da bu boşlukta büsbütün semirecektir. Mafyanın önerdiği yönetim anlayışı ve onun kurduğu 'nizam hâkimiyeti' her şeye rağmen kabul edilecektir.

Türkiye tam bu noktada durmaktadır. Yönetim krizi bu toplumda tam bir çıkmaz yaratmıştır. Mafyalaşma,

arkasındaki kaygı ve tedirginlik olgularıyla birlikte yalnız güvensizliği beslemekle kalmamış, ciddi bir şizofreni de oluşturmuştur. Nitekim mafyalaşma gerçeğinin en önemli yanlarından birisi de budur: Toplum belli bir 'rasyonelle', gayri meşru bir erk ve şiddetin kullanılması arasında sıkışarak bunu hem kendilerine, hem yönetime ait bir zihin, benlik ve inanış yarılması olarak yaşamaktadırlar. Bu durumda güvensizlik ve 'korku' toplumun en önemli gerçeği konumuna gelmektedir. Siyasetin ikincileşmesinden ve pozitif hukukun devre dışı kalmasından doğan bu durum, giderek o süreci daha da beslemektedir. İnsanlar benlikleri, kimlikleri ve aidiyetleri aşamasında bile yeni çelişkilere sürüklenmektedir. 'Gerçek' kaybolmakta, küçük bir azınlık hakimiyeti etkinleşmektedir.

Baudrillard, 21. yüzyılın bir korkular çağı olacağını söylemişti. Türkiye korkuları 20. yüzyılın sonunda yaşamaya başladı. Fakat asıl ürkütücü olan aynı korkuyu toplum ve bireylerden önce siyasetin yaşamaya başlamış olmasıdır. Sorun ise bunun ne zaman, nasıl yenilebileceğidir. Bugünden bakınca önümüzdeki seçimlerin bu derde çare olacağını söylemek güçtür. Nedeni de tartışmanın hiçbir şeyi tartışmamak anlamına gelen noktalarda, örneğin 'iki turlu seçim'de düğümlenmesidir.